

sionens Forslag og efter de Forslag, der tidligere have været vedtagne her i Tinget, netop paa Grund af Opgivelsen af Umiddelbarhedsprincippet.

Naar det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds angiver, at denne Retsreform ikke vil koste under 800,000 Kr. mere end den nuværende Ordning om Aaret, da har det ærede Medlem efter min Mening fuldkommen Uret, idet man selvfølgelig — hvad jeg har nævnt ved en tidligere Lejlighed, jeg husker ikke, om jeg nævnte det i Gaar — til de forøgede Udgifter ved en Retsreform ikke bør henregne de Forhøjelser af Lønninger for Dommere og andre Embeds- og Bestillingsmænd, som ville finde Sted, idet disse Lønninger, selv om vi ikke fik nogen Retsreform, dog paa Grund af den lange Tid, der er gaaet, siden de paagældende Lønningslove blev vedtagne, alligevel vilde være blevne en Nødvendighed. Jeg skal gerne indrømme, at jeg ikke har gjort nogen Beregning over de Udgifter, som det foreliggende Lovforslag vil medføre, og jeg har ikke gjort det af den Grund, at en saadan Beregning altid vil blive usikker ved Forandringer, som selve Lovforslaget kan komme til at undergaa. Jeg behøver blot at nævne en saadan lille Ting som det, at naar man, saaledes som Lovforslaget gjorde, indrømmer den sigtede Adgang til i stort Omfang at faa Forsvarer beskikket, medfører dette selvfølgelig større Udgifter end naar man, saaledes som Landstinget har gjort det, indskrænker Adgangen til at faa Forsvarer. Og saaledes er der snart sagt ikke et eneste Punkt, hvor der sker Forandring i Lovforslaget, uden at det vil medføre Forandring paa den ene eller anden Maade i de Udgifter, Forslaget vil medføre. Derfor er der ikke stor Anledning til at give sig til at anstille Undersøgelser over, hvor store Udgifter Forslaget, saaledes som det i det enkelte givne Øjeblik er affattet, vil medføre. I alt Fald inden ret længe derefter vil Forslaget ved de Forandringer, der have fundet Sted paa Rigsdagen, have undergaaet Forandringer ogsaa i Henseende til Udgiftsbyrden enten til den ene eller til den anden Side. Men saa meget kan enhver, der har gjort sig bekendt med Forslaget, sige med fuldkommen Sikkerhed, at naar det ærede Medlem nævnte 800,000 Kr., er det et Tal, der vil vise sig at være meget for højt.

Det ærede Medlem for Københavns Amts 1ste Valgkreds (Ellinger) udtalte sig imod Nævninger og for Meddomsmænd

og udtalte, at Nævninger andetsteds havde vist sig uheldige. Ja, det er en Paastand, som man ofte har hørt fremsætte, og som jeg for øvrigt ikke behøver at komme dybere ind paa, da det ærede Medlem, som nys havde Ordet, udtalte sig ret udførligt desangaaende. Jeg skal kun henviser til, at der, i alt Fald saa vidt mig bekendt, ikke endnu i noget Land, hvor der er Nævninger, fra Regeringens Side har været fremsat Forslag om at afskaffe Nævninger. Det forekommer mig at være det bedste Bevis paa, at der i de Lande, hvor Nævninger virke, er, i den største Del af Befolkningen i alt Fald, en levende Forvisning om, at Retsplejen vilde blive ringere og væsentlig ringere, hvis de blev afskaffede, og jeg tror at turde sige, at i det Land, hvor Nævninger ere opstaaede, og hvor de have været kendte i Hundreder af Aar, i England, vil ingen vove i Parlamentet at fremsætte Forslag om Ophævelse af Nævninger.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Opgivelse af Umiddelbarhedsprincippet udtalte det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen), at efter hans Mening er det Vidne bedst, som Dommeren selv hører paa. Jeg er ikke enig med det ærede Medlem heri. De Erfaringer, jeg har haft baade fra min egen Virksomhed som Sagfører her i Landet og ved at høre paa Vidneforhør i andre Lande, have paa ingen Maade styrket mig deri, at man ved at høre Vidnet faar den absolute Overbevisning om, hvorvidt Vidnet taler Sandhed eller Usandhed, det ligger saa overordentlig meget i, hvorledes Vidnets Personlighed er. Der kan være Vidner, der, som det ærede Medlem selv nævner, naar de komme frem for Retten, staa og hakke i det og derved gøre et daarligt Indtryk, men som maaske netop ere overordentlig sanddru og troværdige Personer. Jeg tror slet ikke, at Afgørelsen af Sagerne paa nogen Maade i Henseende til Udfindelsen af, hvad der er det rigtige i den enkelte Sag, vil lide noget som helst Skaar derved, at Vidnerne ikke komme frem for selve den dømmende Ret, og i den Henseende vil jeg nævne, at Forholdet jo nu er og har været saaledes i alt Fald i flere Hundrede Aar i Højesteret, at Vidnerne der ikke komme frem. Og hvis der i den Henseende har været nogen Mangel, hvis der i enkelte Tilfælde har været følt Trang til at høre Vidnerne selv, aabner dette Forslag jo netop Adgang for den Domstol, der dømmes i Sagen, til i saadanne Tilfælde at kræve Vidnerne frem.